

IN DE KIJKER

Jos Verveen

Ex-organisatiedeskundige
predikt de revolutie

Managementtheorieën
werken niet, managementgoeroes ver-
tellen onzin en managers kunnen beter
worden afgeschaft. Vindt Jos Verveen.

© Bart De Waele

'Dat het zonder
management beter
gaat, is heel goed
te begrijpen'

VAN ONZE REDACTEUR
RUBEN MOOLJMAN

RUSSEL Verveen laat weinig heilige huisjes overeind in zijn boek *Bullshit-management*. Haarlijn ontmaskert hij het hele managementdenken als volstrekt overbodig. De vele managementtheorieën die jaarlijks in honderden boeken op de mensheid worden losgelaten, spreken elkaar voortdurend tegen. Logisch ook: er moeten telkens nieuwe modellen verkocht worden om het circus draaiende te houden. Maar niet alleen zijn ze vaak tegenstrijdig, ze kloppen ook gewoon niet, laat Verveen zien. Het onderzoek dat er is, wijst erop dat managementtheorieën een efficiënte werking veel eerder tegengaan dan bevorderen.

'Dat is ook heel logisch', zegt Verveen. 'Management houdt in dat een bepaalde groep mensen nadenkt over hoe de anderen functioneren. Zelf produceren ze dus niets, maar ze kosten wel geld. Bovendien hebben ze de neiging om veel duur extern advies in te winnen bij organisatiedeskundigen en dergelijke. Het resultaat is vooral dat ze veel mensen in verwarring brengen. Dat het zonder management beter gaat, is heel goed te begrijpen.'

Verveens boekje is doopspekt met een dergelijke no-nonsense benadering. Met gezond boerenverstand brengt hij de managementindustrie terug tot niet meer dan een illusie, een luchtspiegeling, een mafia die inspeelt op de angst van veel mensen om het niet goed te doen. Hij kan het weten, want hij maakte jarenlang deel uit van de sector. Na een MBA-opleiding in Rotterdam ging hij werken bij een organisatie-adviseur ('Nee, ik zeg niet welke'). Na bedrijven steeds weer nieuwe modellen te hebben aangesmeerd die steeds meer door elkaar heen gingen lopen en steeds meer verwarring veroorzaakten bij de betrokkenen, sloeg bij Verveen de twijfel toe.

'Ik vroeg me af of het allemaal wel werkte. Of we wel met zinvolle dingen bezig waren. Ik

BIO

- Opleiding: Erasmus Universiteit Rotterdam
- Adviseerde als consultant onder meer de luchthaven Schiphol
- Werkte als partner bij advies- en communicatiebureau Keesle, gespecialiseerd in kinder- en jongerencommunicatie
- Was in Rotterdam campagneleider voor D66 bij gemeenteraadsverkiezingen 2010
- Gemeenteraadslid in Rotterdam voor D66
- Speelde piano in de band Tea Ceremony, die een mix van trip-hop en drum-'n-bass ten gehore bracht

heb ontslag genomen en besteedde twee jaar aan het zoeken naar het antwoord op die vragen. Ik kwam opmerkelijke dingen tegen. Bijvoorbeeld dat Frederick Winslow Taylor, de grondlegger van het management, loog over zijn onderzoeksgegevens. Ook Tom Peters en Robert Waterman, die de bestseller *In Search Of Excellence* schreven, gaven toe dat ze sjocmeliden met hun data. Managementtheoretici pretenderen aan wetenschap te doen en de waarheid te verkondigen, maar dat is helemaal niet het geval.'

Geloof en angst

Het weinige empirische onderzoek dat er wel is gedaan naar het effect van managementmodellen, wijst erop dat ze vooral averechts werken. 'Dat geldt voor bonussen, voor brainstorming, voor teambuilding, voor doelgroepenmarketing, voor targets, voor competentieprofielen. Het werkt niet. Een heel mooi voorbeeld is brainstorming. Dat is ooit door iemand bedacht, en twee jaar later is onderzocht of het werkt. Wat bleek? Vier mensen die onafhankelijk van elkaar nadachten, kwamen met 40 procent meer ideeën dan vier

mensen die in een groepje samen gingen zitten. Toch denken we nog altijd dat brainstormen nuttig is.'

Onderhuids hebben veel mensen wel in de gaten dat managementtheorieën onzin zijn, denkt Verveen. 'Dat bewijst het bestaan van spelletjes als Bullshit Bingo, waarbij je tijdens vergaderingen zo snel mogelijk een lijst van gebruikte managementtermen moet aankruisen.' Ook een strip als Dilbert neemt de hele managementcultuur op de korrel. Dat niemand tot nu toe hardop durfde te zeggen dat de ketzer geen kleren aanhad, wijt Verveen aan een combinatie van geloof en angst. 'Het geloof in managementtheorieën is bijna een religie, met de MBA-opleidingen als de kloosters waar de novicen de eerste beginselen worden bijgebracht, en de theoretici als goeroes die toegelicht worden door zalen vol kritiekloze volgelingen. De angst om het fout te doen, houdt het allemaal in stand. Want in de boeken staat bijna letterlijk dat je bedrijven dode is opgeschreven als je niet meedoet met de meest recente theorieën.'

Toch bestaan er bedrijven en bedrijfsleiders die immuun zijn voor managementtheorieën. Die gewoon hun gezond verstand gebruiken. Mensen zoals John De Mol of Steve Jobs. In België zou je Jef Colruyt aan dat rijtje kunnen toevoegen. Zij doen het op hun manier en hebben daar geen extern advies of dikke boeken voor nodig.

'Dat is de enige juiste manier', zegt Verveen. 'Want het grootste misverstand is dat er een blauwdruk bestaat voor goed management. Het aantal manieren waarop bedrijven georganiseerd zijn, is net zo groot als het aantal producten dat ze maken. Bijen organiseren hun samenleving ook heel anders dan apen. Waarom zouden bedrijven allemaal op dezelfde manier georganiseerd moeten zijn?'

Jos Verveen, Bullshit-management.
Uitgeverij Lannoo, 168 bladzijden.

BUITEN BALANS

Zout & drugs

Het sekschandaal hebben we al gehad. Hamburg-Mannheimer dacht na het tumult van de voorbije dagen opnieuw over te gaan tot de orde van de dag. Maar daar stak een filmpje op internet een stokje voor. Daarop is te zien hoe een vertegenwoordiger van de verzekeringsmaatschappij op een incentive-uitje in Mallorca in een nachclub een bankbiljet oprott. Hij vraagt aan zijn vrouwelijk gezelschap 'of ze weet hoe het moet' en begint samen met haar poeder van de tafel op te snuiven. In de Duitse media werd geopperd dat het om cocaïne ging, maar een woordvoerder van de Duitse afdeling van de verzekeringsmaatschappij ontkent dat met klem. 'In het filmpje is een drankspelletje te zien met zout, tequila en citroensap. Zout opsnuiven is daarvan een onderdeel.'

ONLINE

www.standaard.biz/video

Koperkluiszenaar

Huguette M. Clark, de mysterieuze erfgename van een machtig koperimperium, is gisterenochtend op 104-jarige leeftijd overleden. De vrouw, die altijd heeft geleefd als een kluiszenaar, was onder een valse naam ingeschreven in een ziekenhuis in New York. Clark is de erfgename van een van de grootste fortu-

Huguette M. Clark. © ap

nen uit de mijnbouw uit de negentiende eeuw, maar ze heeft de voorbije twee decennia als een kluiszenaar geleefd in een rusthuis in Manhattan. De laatste bekende foto van haar werd gemaakt in 1930. Precies wegens die geheimzinnigheid werd de extreem verlegen dame in de voorbije maanden het voorwerp van een hype in de Amerikaanse media.

In Buiten Balans verzamelt de redactie opmerkelijk nieuws uit de economische en financiële wereld. Met bijdragen van Christof Vanschooubroek en Wim De Preter.